

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра економічної кібернетики і математичного моделювання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Д.В. Бабенко

«02» 07 2021 р.

Гарант освітньої програми

О.І. Котикова

«01» 07 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічний аналіз

Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма «Менеджмент» початкового рівня (короткий цикл) вищої освіти
Освітній ступінь	«Молодший бакалавр»
Семестр	четвертий
Форма здобуття освіти	денна
Викладач	Клочан Ірина Володимирівна, доктор економічних наук, доцент, email: ivclochan@gmail.com

Розглянуто на засіданні кафедри економічної кібернетики і математичного моделювання
Протокол № 11 від «03» червня 2021 року
Завідувач кафедри

В.П. Клочан

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту
Протокол № 10 від «15» червня 2021 року
Голова науково-методичної комісії

Г.В. Коваленко

Схвалено на засіданні вченої ради факультету менеджменту
Протокол № 11 від «30» червня 2021 року
Голова вченої ради

О.В. Шибаніна

Миколаїв
2021

1. Призначення навчальної дисципліни	Економічний аналіз – це наукова база прийняття управлінських рішень у бізнесі. Ефективність підприємницької діяльності залежить від компетентності та творчої активності управлінських кадрів, глибокого оволодіння ними методами системного комплексного аналізу, за результатами якого розробляють оптимальні шляхи вирішення проблем в умовах ризику і невизначеності, надають рекомендації щодо прийняття правильних управлінських рішень. Тому обов'язком кваліфікованого менеджера, економіста та інших спеціалістів економічного профілю є володіння в повному обсязі сучасними методами економічних досліджень.
2. Мета навчальної дисципліни	Основна мета викладання дисципліни «Економічний аналіз» полягає в тому, щоб на основі сучасної економічної теорії дати здобувачам вищої освіти знання основ економічного аналізу в умовах ринкових відносин, навчити їх давати об'єктивну оцінку стану об'єкта, результатів його діяльності, виявляти потенційні можливості підвищення ефективності роботи суб'єктів господарювання.
3. Компетентності	<p>Інтегральна компетентність</p> <p>ІК. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук, а також характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 8. Здатність до навчання, самоорганізації та самокритики.</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності</p> <p>СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.</p> <p>СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.</p> <p>СК 10. Здатність визначати та аналізувати основні економічні показники діяльності організації, а також обґрунтовувати потреби та напрями раціонального використання всіх видів ресурсів організації з урахуванням особливостей аграрної сфери.</p>
4. Програмні результати навчання	<p>ПРН 4. Демонструвати базові знання та розуміння економічних категорій, використовувати понятійно-категоріальний апарат та концепції менеджменту.</p> <p>ПРН 7. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікацій у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН 8. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>ПРН 9. Знати і розуміти методи збирання, обробки та аналізу інформації для обґрунтування управлінських рішень технічного рівня.</p> <p>ПРН 13. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ПРН 14. Здійснювати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p> <p>ПРН 15. Визначати та аналізувати основні економічні показники діяльності організації, а також обґрунтовувати потреби та напрями раціонального використання всіх видів ресурсів організації з урахуванням особливостей аграрної сфери.</p>

5. Опис навчальної дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них: - лекції - практичні заняття - самостійна робота	120 год. / 4,0 кред. 28 год. / 0,9 кред. 28 год. / 0,9 кред. 64 год. / 2,2 кред.		
Календарний план *				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лз	пз	сам. робота
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи економічного аналізу				
1.	Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу	2	-	6
2.	Метод і методичні прийоми економічного аналізу	2	2	6
3.	Види аналізу та його інформаційне забезпечення	2	2	6
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Методика проведення економічного аналізу				
4.	Аналіз виробництва продукції, робіт, послуг	2	4	6
5.	Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами	2	2	8
6.	Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами виробництва і ефективність їх використання	4	4	6
7.	Аналіз матеріальних ресурсів та ефективності їх використання	2	2	8
8.	Аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції	4	4	6
9.	Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	4	4	6
10.	Аналіз фінансового стану підприємства	4	4	6
Всього годин по навчальній дисципліні		28	28	64
* Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу				
6. Порядок та критерії оцінювання	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті, Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті.</p> <p>Оцінювання поточної навчальної діяльності. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань з дисципліни «Економічний аналіз» проводиться за такими критеріями: систематичність роботи на лекційних та практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, результати виконання і захисту практичних робіт та інше. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими: тестування, виконання контрольних робіт, індивідуальних робіт, підготовка докладів з обраної тематики і включають контроль теоретичної і практичної підготовки.</p> <p>Оцінювання індивідуальних завдань здобувачів вищої освіти. Бали за індивідуальні завдання нараховуються здобувачеві лише при успішному їх виконанні та захисті. Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань залежить від їх об'єму та значимості. Вони додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.</p> <p>Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Самостійна робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється</p>			

при підсумковому контролі. Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Економічний аналіз» здійснюється шляхом складання заліку через розв'язування розрахунково-аналітичних та ситуаційних завдань. До заліку допускається здобувач вищої освіти, який виконав всі представлені завдання. Для можливості отримання необхідної кількості балів розроблено індивідуальні завдання по кожній з тем дисципліни в системі дистанційного навчання MOODLE. Творча робота здобувача оцінюється кафедрою економічної кібернетики і математичного моделювання і включає участь в науково-дослідній роботі – до 10 балів; виступи в наукових гуртках і конференціях – до 10 балів.			
Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни			
№ п/п	Форма контролю	Контроль протягом семестру	Максимальна / мінімальна кількість балів
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи економічного аналізу			
	Тестування:		
1	1. Метод і методичні прийоми економічного аналізу 2. Види аналізу та його інформаційне забезпечення	2	10 / 6
2	Самостійна робота	3	9 / 6
Разом по змістовному модулю 1		x	19 / 12
Змістовний модуль 2. Методика проведення економічного аналізу			
	Контрольні роботи:		
1	1. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами виробництва і ефективність їх використання 2. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	2	10 / 6
	Захист практичних робіт:		
2	1. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами 2. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами виробництва і ефективність їх використання	2	10 / 6
3	Самостійна робота	7	21 / 14
	Індивідуальні розрахункові роботи:		
4	1. Аналіз виробництва продукції, робіт, послуг 2. Аналіз витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції 3. Аналіз фінансового стану підприємства	3	40 / 22
Разом по змістовному модулю 2		x	81 / 48
Усього (балів)		x	100 / 60
Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання – залік			
Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	зараховано	
82-89	B		
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E		
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

<p>7. Політика курсу</p>	<p>Політика курсу визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності.</p> <p>Дотримуватися етики поведінки, яка прописана у Кодексі академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті. Пропущені заняття відпрацьовувати відповідно затвердженого графіку консультацій. Академічна недоброчесність є несумісними з принципами викладання курсу, з чим здобувачі вищої освіти ознайомлюються під час першого заняття. Додаткові вимоги формулюються викладачем враховуючи специфіку навчальної дисципліни.</p> <p>Основні принципи проведення занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку; - усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; - різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді; - курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання; - протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.
<p>8. Інформаційні джерела</p>	<p>Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічний аналіз : підручник / Г.І. Кіндрацька та ін.. Вид. 3-тє перероб. і доп. Київ : Знання, 2008. 487 с. 2. Економічний аналіз: навчальний посібник. За ред. Волкової Н.А./ Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдасенко та ін. Одеса : ОНЕУ, 2015. 310 с. 3. Івахненко В.М. Теорія економічного аналізу : навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2006. 232 с. 4. Клочан В.П., Вишневська О.М., Костаневич Н.І. Організація і методика економічного аналізу : навч. посібник. Миколаїв : МНАУ, 2010. 194 с. 5. Кулик А.В. Теорія економічного аналізу : навч. посібник. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 452 с. 6. Купалова Г.І. Теорія економічного аналізу : навч. посібник. Київ : Знання, 2008. 639 с. 7. Міщук Г.Ю., Джигар Т.М., Шишкіна О.О. Економічний аналіз : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 156 с. 8. Мних Є.В. Економічний аналіз : підручник. Київ : Знання, 2011. 630 с. 9. Основи економічного аналізу : навч.-метод. Посібник / В.М. Микитюк, Т.М. Паламарчук, О.П. Руснак та ін., за ред. В.М. Микитюка. Житомир : Рута, 2018. 440 с. 10. Черниш С.С. Економічний аналіз : навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 312 с.

Допоміжна література

11. Безп'ята І.В. Діагностика соціально-економічної результативності роботи аграрного сектора країни. *Економіка та держава*. 2016. №8. С. 65-70.
 12. Клочан І.В., Мирошник В.О., Горковський О.П. Підвищення економічної ефективності виробництва зерна в аграрних підприємствах Миколаївської області. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Том 4. №2. С. 76-86.
 13. Клочан І.В., Потриваєва І.А. Оцінка якості інвестиційної діяльності аграрних підприємств Миколаївської області. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства, Вип. 202 «Економічні науки»*. 2019. С. 409-421.
 14. Клочан І.В., Потриваєва І.А. Сучасний стан та основні напрями підвищення ефективності виробництва сільськогосподарської продукції в Миколаївській області. *Агросвіт*. 2019. № 24. С. 35-41.
 15. Клочан І.В., Трегубов О.С., Гнатенко І.А., Парохненко О.С. Управління розвитком підприємництва в інноваційній економіці : моделювання ефективного використання ресурсів та мінімізація трансакційних витрат. *Інвестиції : практика та досвід*. 2021. № 17. С. 5-10.
 16. Мацелюх Н.П., Максименко І.А. Економічні теорії в системі наукових економічних знань : навч. посібник. Вид. 2-ге перероб. та доп. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 226 с.
 17. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І. Методика і методологія економічного аналізу : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2008. 430 с.
 18. Фінансовий аналіз : навч. посібник / І.О. Шкільник та ін.; за заг. ред. І.О. Шкільник; Держ. вищ. навч. закл. «Укр. акад. банків. справи Нац. банку України». Київ : Центр учбової літератури, 2016. 292 с.
 19. Череп А.В. Економічний аналіз : навч. посібник для студ. вузів. Київ : Кондор, 2007. 160 с.
 20. Bezpiata I. Analysis of agrarian sector resource providing in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2016. Vol. 2 №3. P. 4-8. (Web of Science)
 21. Kutsyk P., Kovtun O., Klochan V., Klochan I., Krakhmalova N., Prokopenko O. The use of economic engineering in the context of strategic enterprise management. *Laplace em Revista (International)*, vol.7, n. Extra E, Aug. 2021. P.427-436.
- #### Інформаційні ресурси
22. Офіційний сайт Верховної Ради України : веб-сайт. URL : <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2021).
 23. Офіційний сайт Державної служби статистики України : веб-сайт. URL : <http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2021).
 24. Офіційний сайт Обласного управління статистики в Миколаївській області : веб-сайт. URL : <http://mk.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2021).
 25. Офіційний сайт Міністерства економіки України : веб-сайт. URL : <https://me.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2021).
 26. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України : веб-сайт. URL : <https://minagro.gov.ua> (дата звернення: 12.05.2021).

<p>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</p>	<p>Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.</p> <p>Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються різні види та форми навчання, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. В університеті є пандус, кнопка виклику, а також особа, яка безпосередньо забезпечує інтеграцію споживачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.</p>
<p>10. Доступ до матеріалів навчання</p>	<p>Необхідне навчально-методичне забезпечення курсу розміщено в друкованому та електронному вигляді в бібліотеці МНАУ у вільному доступі, а також на офіційному сайті МНАУ.</p> <p>Доступ до матеріалів навчання: https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=3080</p>

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

д-р екон. наук, доцент

І.В. Ключан